

začrtala smer, v kateri se mora gibati hrvaško javno življenje, da se ljudstvo povzdigne duševno in gmotno. Vse razprave, vsi govori in vse debate tega shoda so tu objavljene v lični knjigi natančno po stenografičnem zapisniku. Knjigo krasi mnogo lepih podob, ker so sprejeti vanjo portreti vseh odličnejših mož, ki so se udeležili sestanka.

**Pregršt sušnja.** Skupio Neurastenicus. Vel. 8<sup>o</sup>. Str. 189. Cena 3 krone. — Tu je napisanih obilo šaljevih in zbadljivih verzov, ki se aforistično vrsté v dolgih pesmah. Pisatelj se za kratek čas norčuje iz politike in iz raznih stanov. Marsikateri dober dovtip je v knjigi, ne manjka seveda tudi ponavljanja in površnosti. V „posvečenju“ pravi pisatelj, da posvečuje knjigo svojemu najboljšemu pisatelju dr. Vicku Mihaljeviću, „da se još jednom naplače, nasmije i naljuti.“ Vsaka pesem ima šaljivo podobo v sirovih potezah. E. L.

**Zemljopis Hrvatske.** Napisal dr. pl. Hranilović, D. Hirc. U Zagrebu 1901. Tisak Antuna Scholza. — O tem delu izpregovorimo obširneje, kadar bo dovršeno. Izhaja namreč v snopičih po dve poli vel. 8<sup>o</sup>. Doslej so izšli trije snopiči, ki vsekako obetajo, da „Zemljopis Hrvatske“ — „prikaže domovinu u dostojnoj slici“ in da se bodo Hrvatje zares lahko postavili ž njim na stran drugih kulturnih narodov. Lepo delo, ki je preračunjeno na 30 snopičev in stane naprej plačano s pošto vred 20 K, priporočamo vsem slovenskim ljubiteljem hrvaške zemlje. Naroči se lahko tudi v treh obrokih po deset snopičev à 7 K 30 v. — Vsak mesec izideta dva snopiča.

### Češka književnost.

**Ideály výchovy.** (Volné kapitoly) Napsal prof. Fr. Drtina. Knihovnička (knjižnica) „Času“. Číslo 2. Praha 1900. Cena 20 h. — Profesor Drtina zahteva revolucijo, popolen preobrat, v današnji vzgoji. Zahteva, naj bi šola vplivala mnogo manj na razum in na spomin, več pa na voljo. To načelo ga je dovelo tako daleč, da celo zahteva, naj se v krščanskem nauku izpusté vse resnice, katere se ne nanašajo neposredno na praktično življenje. Da prof. Drtina tako uči, je umevno. Drtina je namreč pristaš Masarykov; o tem se je

pa že pisalo, da méni ustanoviti novo sekto „pozitivistov“, katere edini nauk bi bil: „Ljubi svojega bližnjega!“ Pozneje se je Masaryk nagnil k protestantom, dasi se njegovi nauki ne strinjajo posebno s protestantizmom — Ako bi profesor Drtina v svojih izvajanjih ne segal predaleč, bi drage volje pritrtili tudi mi njegovi zahtevi: Šola naj vpliva tudi na voljo, ne samo na um in spomin!

**O příčinách chorob nervových a duševních.** a kterak jim předcházeti. V lidových přednáškách české university přednesl docent Dr. Ladislav Haškovec. (Vydáno ve sbírce „Lidové rozpravy lékařské“ jako číslo 8—9. Nákladem Jana Otty. Praha 1900. Cena 1 K 20 h.) Často slišimo trditev: Vsak človek je dandanes nervozen. To je res; toda le v gotovem pomenu, če namreč priznamo, da je nervoznost isto, kar sitnost. Na vsem svetu ne dobimo človeka, ki bi prav nikoli ne pokazal sitnosti in ki bi vse vdano pretrpel. Zato lahko rečemo, da so kolikor toliko sitni vsi ljudje, torej: Vsak človek je nervozen. V tem smislu bi tudi lahko trdili o starih Hunih in Obrih, Kvadih in Markomanih, da so bili vsi nervozni, od prvega do zadnjega. Jasno je, da na ta način pridemo kmalu — ad absurdum. Zato je treba ločiti domišljeno nervoznost, katera je navadna sitnost, od prave nervoznosti, ki je bolezen, in večkrat nevarna bolezen. Dr. Haškovec razlaga v tej knjižici, kako je treba živeti, česa se ogibati, da se obvarujemo nadležne nervoznosti. Razpravo oživljajo razni zgledi, mnoge je povzel pisatelj iz lastne izkušnje. Slog je lahek in poljuden.

**Splenotherapie tuberkulosey.** Další zkušenosti o léčitelnosti tuberkulosey sděluje M. U. Dr. Václav Moravec, lékař vnitřních nemocí v Praze. V Praze 1900. Tiskem B. Grunda a V. Svatoně na Vinohradech. Nákladem spisatelovým. Cena 60 h. — Ta knjižica objavlja zopet nov način, kako zdraviti jetiko. O koliko podobnih iznajdbah smo že brali zadnja leta! Inhalacija, kumis, injekcija itd. so sledile druga drugi. Zdaj priporoča dr. Moravec splenoterapijo. Dasi bo morda tudi ta iznajdba imela isto usodo, kakor sloveče Kochovo zdravljenje jetike, ki je zbudilo mnogo hrupa, a se kmalu zavrglo, nas vendar veselí, da se med medicinskimi izumitelji, ki bi radi polajšali bedo človeško, imenuje tudi ime slovanskega zdravnika. J. G.